

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.

Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasabos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

Táviratok és telefon-hírek.

A válság.

Burián báró előtérben.

Budapest, máj. 15. A kormányválság dolgában ma újabb mozzanat nem történt. A kombinációk homlokterében Burián István báró áll. Minden párt bizvást reméli, hogy a korona döntése nemsokára megtörténik.

A vezérőrbizottság szünete.

Budapest, máj. 15. A szövetkezett ellenzék vezérőrbizottsága ma délelőtt értekezletet akart tartani, minthogy azonban a bizottságnak számos tagja Andrássy Tivadar gróf temetésére Töketeresbesre utazott, a csekély számban megjelent bizottsági tagok az értekezlet megtartását holnap délelőttre halasztották.

Apponyi Ujvidéken.

Ujvidék, máj. 15. Apponyi Albert gróf tegnap Teleki Arvéd gróffal, az itteni függetlenségi párt képviselőjével ide érkezett. A választók nagy ovációkkal fogadták. Teleki gróf programbeszéde után Apponyi Albert gróf beszélt, kijelentvén többek közt, hogy a hatvanhetes alapon álló politikusoknak előbb-utóbb a koalícióhoz kell csatlakozniuk. Bizonyosra veszi, hogy a király teljesíteni fogja a nemzet kívánságait.

A háború.

A két orosz flotta egyesült.

Hongkong, máj. 15. A két orosz flotta egyesült és teljes gőzerővel észak felé halad. Tegnapelőtt este a japán torpedóhajók támadást intéztek az orosz hajók ellen, de a támadás megheiusult, mert az orosz hajók tényszórói elárulták a japán torpedóhajókat.

Lefoglalt angol hajó.

Páris, máj. 15. Saigomból táviratozzák, hogy amint a *Carlisle* angol gőzös a város kikötőjét képező folyóterületben horgonyt vetett, a kormányzó helyettese azonnal elrendelte a hajó átvizsgálását. Kitünt, hogy a hajó színültig hadifelszereléssel volt megrakva, melyeket valamelyik hadviselőfelhez akart csempészni. Most egy ágyunaszád figyel az angol gőzösrre, hogy meg ne szökhessen.

Az oroszok május elseje.

Szent-Pétervár, máj. 15. Az oroszok tegnapi május elseje nem sok zavar-

gást okozott. A Preobraszenszkij-prospekten népcsofület volt, de a kozákok karhatalom alkalmazása nélkül szétzavarták. Ennek a prospektnek a végén vannak eltemetve a január 22-iki forradalom áldozatai s a siroknál mintegy háromszáz ember tüntetett; majd a Schlüsselburg-utcában vonultak végig tüntetve, de ott a katonaság szétkergette őket. A Vasszilij-sziget prospektjén a munkások dalolva rendeztek kör-sétát, de a kozákok közéjük csaptak, mire szétrebbentek.

Galgótzty — osapatfőfelügyelő.

Bécs, máj. 15. Galgótzty Antal tábornoszernagy három hónapi szabadságidejének letelte után Bécsben marad és osapatfőfelügyelővé fogják kinevezni.

Beniczky Ferencz meghalt.

Budapest, máj. 15. Beniczky Ferencz, valóságos belső titkos tanácsos, Pestvármegye volt főispánja, a főrendiház élethossziglan kinevezett tagja, Budapesten meghalt. Tegnap reggel szélütés érte s a hetvenkét éves, de még mindig életerős ember alig néhány óra alatt kiszendvedt.

Beniczky Ferencz 1833 június 6-án született Budapesten. 1868-ban pénzügyminiszteri tanácsos és a gödöllői királyi uradalom igazgatója lett. 1880-ban országgyűlési képviselővé választották, 1882-ben járszági főispán, 1884-ben belügyi államtitkár, majd a királyi operaház és a nemzeti színház intendánsa volt. 1889-ben megkapta a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot. 1890 óta Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét város főispánja volt, amely állásáról csak néhány hét előtt köszönt le. Neje, Bajsa József jeles költőnk leánya, az ismert nevű író: Beniczky-Bajsa Lenke volt. 1862-ben keltek egybe és neje az idén április 2-ikán halt meg. Fiát, Beniczky-Bajsa Aladar kivándorlási főfelügyelőt, aki éppen Fiumében volt, táviratilag értesítették atyja megbetegedéséről s a tegnap esti gyorsvonattal el is utazott Budapestre.

Andrássy Tivadar gróf temetése.

Budapest, máj. 15. Andrássy Tivadar gróf holttestét tegnap ravatalra tették budai palotájában. Az ország minden részéből érkeztek részvénytáviratok a gyászoló családhoz. Az első részvénytávirat a kabinetirda útján a királytól érkezett, aki legbensőbb részvétét nyilvánította a családnak. A ravatalt szebbnél-szebb koszoruk egész tömege borította. A beszéltetés tegnap délután két órakor történt. Megjelent a szertartáson a főváros színe-java, ott volt minden előkelőség. A képviselőház küldöttsége Justh Gyula elnök vezetésével jelent meg. A gyászszertartás után a koporsót kivitték a keleti pályaudvarra, ahonnan este Töketeresbes-

re szállították. A család tagjai és a képviselőház küldöttsége az este különvonaton szintén odautaztak.

Töketeresbes, máj. 15. Az Andrássy Tivadar gróf koporsóját és a gyászolókat hozó két vonat ma reggel érkezett meg. A pályaudvaron a vidékről összesereglett nagy tömeg várta a koporsót. A temetés a családi sírboltban délután lesz.

A színpadon meglőtt színész.

Makó, máj. 15. Az itteni színházban az *Angyal Bandi* című színmű előadása közben Tompa Kálmán színész, aki a czimszerepet játszotta, a felvonás végén véletlenségből meglőtt. Sebe súlyos, de nem életveszélyes.

Halálos szerelem.

Essék, máj. 15. Krznarics János, az itteni takarékpénztári szövetkezet pénztárosa, elmetszette nyakát és meghalt. Az öngyilkosságra reménytelen szerelem vitte rá. A pénztárt a legnagyobb rendben hagyta hátra.

Kézre került betörő.

Petrossény, máj. 15. Budapesti detektívek Schönberger Bernát rendőrileg körözött veszedelmes kasszabetörőt itt tartóztatták. A hírhedt embernél sok pénzt, ékszert és betéti könyvet találtak.

Bertoli Fiumében.

Mint lapunk szombati számában jeleztük, a Baross Adria-gőzös, amelyen Bertoli Károlyt, a Fiumei Kereskedelmi Bank sikkasztó pénztárosát kísérte Angliából Fiuméba Fekete Gyula budapesti detektív, tegnap, vasárnap hajnalban kikötőnkbe érkezett.

Mikor a hajó a révgát közelébe ért, a tengerészhatóság Klotild gőzösén a hajó elé ment Vidmar rendőr-alparancsnok és Minach rév-biztos. A szükséges alakosságok elintézése után Fekete Gyula karonfogta Bertolit és átszállt vele a Baross-ról a Klotild-ra. Aztán nem a petróleumkikötőbe ment a Klotild, ahol sok nép várta már akkor a sikkasztót, hanem egyenesen a Mária-Terézia révgáthoz áll, ahová eleve egy bérkocsit rendelték.

A mólónak azon a részén szálltak partra, hol a csolnakegyesületek pavillónjai állnak s ott várakozott a 14. számú bérkocsi is; véletlenül ugyanaz, amelyen Bertoli a karácsonyt megelőző estén Fiuméből Mattuglieig menekült.

A kocsiában Bertoli közepén ült Fekete és Vidmar között s ez volt az első sava Vidmar kapitányhoz:

— Parancsnok ur, én most ugyan mint

vádolt érkeztem Fiuméba, de ártatlan vagyok. Én nem loptam el a hiányzó pénzt!

Részkető hangon, sirva mondotta e szavakat.

A kocsi a mólóról az Úrményi- és Scarpa-téren át, a Szent Bernát utcát érintve, a Castello elé ment. Mikor a Castello-téren kiszállt a kocsiból Bertoli, földre szegezte szemét s egyetlen tekintet sem vetett a börtön előtt összegyűlt néptömegre. Elegáns barna ruha volt rajta, fejen divatos fekete kalap.

A börtön udvarán Kiss porkoláb vette át Bertolit Feketétől s azonnal lezáratta a 4-ik számú cellába. Majd a börtönrodában Fekete deponálta a rab ös-zes értékholmijait, ruháit s a nála talált 8000 koronányi pénzt.

Egyik munkatársunknak alkalma volt iványi Fekete Gyulával, a budapesti államrendőrség által kiküldött detektívvel beszélni, aki igen intelligens, művelt, jó modoru tisztviselő. Részint az ő, részint a hajó alkalmazottjainak elbeszélése nyomán Bertoli hazahozataláról a következő részleteket közölhetjük:

Fekete április 9-ike óta volt uton s a sikasztóért a budapesti államrendőrség azért küldte őt, mert jól beszél angolul.

Április 18-én indultak el Angliából (Svansea kikötőből) s Nápolyt és Messinát érintve mentek Anconába. Utközben Bertoli jól viselte magát. Fekete és ő egy kabint használtak; Bertoli a felső ágyon aludt, Fekete az alsón. Fekete a tisztekkel étkezett; Bertolinak külön adták be az ételeit a kabinba. Természetes, hogy Bertoli a kísérő detektív felügyelete nélkül egy lépést sem tehetett sehová.

Bertoli, mikor Fiuméből megszökött, mindössze 8000 koronát vitt magával, hogy Amerikába mehessen. Utját Londonig vasutón tette meg s utazásra csak az éjjeleket használta fel. Innen Glasgowba utazott, ahol hajóra akart szállni.

Téves a lapoknak a sokféle híresztelése elfogatásának körülményeiről. Tény, hogy a glasgowi hajómenetjegyirodában New-Yorkig szóló hajójegyet kért. Az ily hajójegy kiállításakor az utasnak be kell mondania nevét, illetőségi helyét, stb. Bertoli azt mondta, hogy ő Hamburgból jön, odavalo és Amerikába megy. A menetjegyirodában rögtön feltűnt, hogy miért utazik egy hamburgi ember Glasgowból Amerikába, mikor az út onnan tizenhárom napot vesz igénybe, holott Hamburgból hét nap alatt tehetné meg az utat. Telefonáltak a rendőrségre és Bertolit elfogták. Találtak nála két olasznyelvű hírlapot, ami még gyanusabbá tette.

Mint hogy a vallás angolul nem volt megérthető, Londonból küldtek egy titkos rendőrt Glasgowba, aki jól beszélt németül, hogy a gyanúsított egyént kísérje Londonba s lehetőleg vallassa ki.

Bertoli bajuszát leborotváltatta, hogy ne ismerjék fel. Az említett titkos rendőr sokat faggatta az uton, hogy tegyen őszinte vallomást, hogy ő a fiumei bank sikkasztója. Bertoli tagadta, hogy ő volna a sikkasztó. Erre a rendőr Bertoli fényképét vette elő s mikor megmutatta neki, Bertoli arczárulását észrevette, hogy ő a tettes. A titkos rendőrök előadása szerint egyébként a fénykép oly rossz volt, hogy arról bajos lett volna felismerni Bertolit.

Londonban hosszabb ideig volt Bertoli fogságban. Igen panaszkodott az ottani rossz bánásmódja miatt. Külön cellába volt elzárva. Dél előtt és délután egy-egy órai séta volt neki megengedve ottani rabtarsaival. A sétánál egyik rab a másik vállára teszi a kezét s úgy mennek libasorban, mint mikor a gyermekek vasutat jatszának. Az örök két oldalról kísérik őket.

Utközben a hajó parancsnokának szíveségéből elolvasta Bertoli az olasz-frikai háború történetét. Anconában Bertoli az édesanyjától levelet kapott, melyet természetesen előzetesen elolvastak. Abban egy névjegyben megköszönte

kísérőjének, Feketének, jó bánásmódját, melyet fiával szemben tanusított.

A hajón a Baross parancsnoka igen jó kosztot adott Bertolinak, úgy, hogy az uton egy kissé meg is hizott.

A legnagyobb meglepetésként az hatott Bertolira, mikor megtudta Szántó Imre lopását és elfogatását, mert ő mindig a bankszolgára gyanakodott, hogy az dézsmálja az ő kasz-száját.

Kömley Pál vizsgálóbíró ma délután hallgatja ki első ízben Bertolit.

KÜLÖNFÉLE.

A Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesületének közgyűlése.

A Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesülete tegnap délelőtt fél 11 órakor tartotta rendkívüli közgyűlését, mely a Lloyd-klub nagytermében a tagok igen nagy érdeklődése mellett folyt le.

A közgyűlést Lampel Béla alelnök nyitotta meg és néhány szóval megokolva a rendkívüli közgyűlés összehívásának szükséges voltát, üdvözli a megjelenteket. A jegyzőkönyv vezetésére felkéri Zefran Ferencz és Klein Ármin tagokat.

Átérve a napirendre, Zefran Ferencz felolvassa a mult rendes közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet, amelyet helybennagnak és hitelesitenek.

Következik Klein Ármin igazgatósági tag jelentése a vasárnapi munkaszünet és a hétköznapi munkaidő szabályozása érdekében Budapestben tartott országos nagygyűlésről, amelyre az egyesület őt küldte ki képviselőjéül. Az olasz nyelven felolvasott jelentést — melyet főbb részleteiben közölni fogunk — nagy figyelemmel kísérték és tapsal jutalmazták.

Az elnök javaslatára az előadó jelentését meglepedéssel vették tudomásul.

Klein Ármin igazgatósági tag beszámol azután azokról a lépésekről, melyeket az egyesület igazgatósága tett a vasárnapi munkaszünet megtartása érdekében. Elmondja, hogy a magántisztviselők egyeülete a másodfoku iparhatóság támogatására bizton számíthat, lévén a teljes vasárnapi munkaszünet törvényben megállapítva.

Ugyanígyen értelemben szólalt fel Stupicich, kinek javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület igazgatósága memorandummal forduljon az első foku iparhatósághoz ez ügyben, ha pedig ez eredménnyel nem járna, forduljon ugyanily módon a másodfoku iparhatósághoz.

A napirend 3-dik pontjánál az elnök bejelenti a saját és az igazgatóság lemondását, az általunk már ismertett okoknál fogva. A mai közgyűlés van hivatva arra, hogy az új igazgatóságot megválassza. — Tudomásul szolgál.

Az indítványok kerülven sorra, Klein Ármin jegyző felolvas egy, az igazgatósághoz érkezett és a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó indítványt, melynek tárgyalását mellőzik, amennyiben a közgyűlés e tekintetben már határozott.

Candotti Lajos indítványára a közgyűlés az elnöki székből távozó Brazzoduro Jánost az egyesület diszelnökeül kiáltja ki, hogy ez uton is jelét adja hálájának és ragaszkodásának távozó vezetője iránt.

Allazetta igazgatósági tag javaslatára a közgyűlés magáéva teszi az igazgatóságnak azt az indítványát, hogy az elnöki széket ma ne töltsse be, hanem annak teendőivel a legközelebbi rendes közgyűlésig a ma megválasztandó alelnököt bizza meg.

Politzer indítványára a közgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag választja meg újra Lampel Béla alelnököt, ki megköszönvén az újra megnyilvánult bizalmat, igéri, hogy minden erejével az egyesület felvirágoztatására fog törekedni.

Ezután az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot választották meg.

Az igazgatóság tagjai lettek: Allazetta, Balázs, Grohmann, Holtzabeck, Klein, Kremsir, Langfelder, Lőte, Lulik, Miotti, Moise, Paul, Politzer, Stupicich, Weiss es Zefran.

A felügyelőbizottság tagjai: Cravagna, Krahl, Mózes, Poliet és Schneider.

Ezzel a közgyűlés délután egy órakor véget ért.

— **Személyi hír.** Zanella Rikárd, Fiume város országgyűlési képviselője, Budapestről ide érkezett.

— **A városi pénzügyi bizottság.** Smoquina A. F. elnöklete alatt szombaton délután ülést tartott, melyen egy községi iskolánál szükségessé vált munkálatokra 4170 koronát szavazott meg s egy plassei községi területnek 3225 koronáért való eladását határozta el.

— **Tengerészeti ünnepség.** Junius 18-án indul ki kikötőnkől a Kaiser Franz Josef I. hadihajó a haditengerészeti akadémia 3-ik osztályának hallgatóival, néhány heti tanulmányuttra. Reggeli 9 órakor ünnepi misét celebrál az akadémiaiban főtisztelendő Benzen János. A szertartásnál a 79. gyalogezred zenekara játszik. Mise után egy tengerésztiiszt az akadémia negyedik osztályát vegzett fiukhoz beszédet intéz s a hadi eskü fontosságára és jelentőségére hivatkozva, felhívja őket, mint utadapródokat, az eskü letételére. Erre az ifjak leteszik az esküt és a katonazenekar a hadimádság akkordjait játsza. Az ünnepségre a hatóságok fejei s az érdekelt szülők lesznek hivatalosak.

— **Iskola-látogatás.** Schack Bela dr., a kereskedelmi iskolák főigazgatója tegnapelőtt, szombaton városunkba érkezett s azonnal látogatást tett a helyi kereskedelmi iskolában. A főigazgató rendben találta a tanintézetet s a tanári kar előtt teljes meglegedését fejezte ki.

— **A fiumei zsidó hitközségnek** mult vasárnap tartott közgyűléséről úgy a budapesti ujságok, mint a helybéli magyar sajtó két másik organuma téves tudósításokat közöltek a napokban. Nem áll ugyanis az, hogy a hitközség eddigi hivatalos nyelvének, az olasznak helyébe a magyart tették volna. A dolog úgy áll, hogy Sachs Henrik dr. elnök az év közgyűlés elején azt indítványozta, hogy — bár a hitközség hivatalos nyelve az olasz — tárgyalási nyelvül használják a németet, mivel azt mind értik, de azért lehessen magyar és horvát nyelvet is használni. Erre történt az, hogy a magyar reformpárt, élén Lorber József államvasuti tisztviselővel, nem engedte a magyar nyelvet így quasi túrt nyelvvé degradálni, egy rangban a horvattal s azt indítványozta, hogy ezentul a hitközség hivatalos nyelve egyformán olasz és magyar legyen s minden ügyirat mindkét nyelven szerkesztessék. Ezt az indítványt a magyarság nagy többséggel és lelkesedéssel emelte határozattá és ezzel megadta a magyar nyelvnek, mint állami nyelvnek jogos pozícióját az olasz mellett.

— **A tengeri közfürdőt** a városi hatóság, mint annak idején jelezte, sürgősen tataroztatni rendelte és arra 2000 koronát szavazott meg. A javítási munkálatok a fürdőn csaknem befejeztettek már s a fürdőt junius 1-én megnyitják.

— **Szláv hírlapírók gyűlése.** Voloscában a szláv hírlapírók tegnap tartották meg hatodik nagygyűlésüket. Elnökké Hribart, a lubianai kiküldöttet választották meg. A közgyűlés csak a tolyó ügyekkel foglalkozott.

— **Öngyilkosság a színházban.** Triesztnek ismét szenzácója van. Tegnap, vasárnap este a színházban a Manon 3-ik felvonása utáni szünetben egyszerre csak fölkel tamláshékéről Hirsch Alfréd tizenhatsz éves rakárnok, igen tekintélyes szülők gyermeke és kisietett a foyerba. Ott zsebéből egy üveget vont elő és tartalmát kiitta. Rögtön arczra bukkott s mire a színházból két orvos kisígtett, hogy segélyt nyújtson neki, már meghalt. Senkinek sejtelve sincs róla, hogy mi birta a gaz-

dag és gondtalan életű fiatal embert e sötét elhatározásra. Még délelőtt a filharmoniai klub matinéjét hallgatta végig és egész délután vidáman beszélgetett barátaival.

— **A közvilágítás.** Az utcái lámpák meggyújtának május 16—20-ika közt este 7 óra 40 perczkor, 21—31-ike közt este 8 óra 40 perczkor. Eloltatnak pedig 16—20-ika közt hajnali 3.45 perczkor és 21—31-ike között 3 óra 30 perczkor.

— **A szigetek lovai.** Veglia szigeten szeptember 24-en lókiállítás rendeznek a partvidéki összes szigetek loállományából. Számos nagyobb-kisebb pénzdíjat, arany és ezüst éremet nyújtanak a kiállított állatok gazdái közt kiosztani. Csakis szigetekten tenyésztett csikók vehetnek részt a kiállításon.

— **Robbanás egy hadihajón.** Londonból táviratozzák: A *Royal Oak* nevű sorhajón Chathamban tegnapelőtt este robbanás volt, amely egy embert megölt és hetet, köztük többet súlyosan megsebesített.

— **Elfojtott tüzvéz.** Tegnap reggel 10 órakor a szusáki Ludovica-utczabeli Lucarelli-ház keménye kigyuladt s egyben az első emeleten *Berseczsky* nevű bérlő szobájának a padlata is tüzet fogott. A telefonnal értesített tűzoltók csakhamar elfojtották a tüzet. Este 10 órakor ismét kigyult a kémény s akkor a tűzoltók eloltván a tüzet, konstatálták, hogy a kémény már régen eem volt tisztítva és tele van korommal. Az illető anyag kéményseprőt igen szigorúan meg fogják büntetni.

SZÍNHÁZ.

Aranyvirág.

Martos Ferencz és *Huszka Jenő*, a szerencsés kezű szerző-társak, a *Bob herczeg* szenzációs sikere után újabb operettel léptek a közönség elé a budapesti Király-színházban, amely operett az *Aranyvirág* vonzó és sokat ígérő címét viseite és csakugyan szép sikert is aratott, noha távolról sem érte el *Bob herczeg*-nek a magyar színpadon eladdig példátlan sikerét. Az *Aranyvirág* zenéjén mindjárt észrevehető, hogy *Huszka Jenő* kedves és megkapó dallorásából fakadt és testvéri viszonyban áll a *Bob herczeg* zenéjével. Egy-két fülbemászó dalát éppen olyan hamar birtokába kerítette a nagy közönség, akárcsak a *Bob herczeg*-ét. Az operett tárgya azonban nem a ködös Britanniából, hanem Olaszország napsugaras ege alól van véve. Meséje olyan vékony és egyszerű, hogy szinte már nem is mese, hanem csak ötlet. Egy amerikai milliomos jegyepárról szól, akik külön-külön yachton, de mégis együtt járják a világot, hogy összehozzák azokat, ami egyébként szörnyen untatja őket, mert hát nem Vénusz lángoló csillaga, hanem a Mérleg hideg csillagképe alatt szövődik ez az amerikai házasság. Elvetődnek Nápolyba is, ahol véletlenül eléjük kerül egy koldus, de boldog fiatal szerelmespár, a semmittevők irigylendően könnyüvéru osztályából: az erős és szép Peppo s a gyöngéd, de még szebb Aranyvirág, akiknek a zsebe rettenetesen üres ugyan, de a szívük tele van érzéssel, dallal, szerelemmel. Ez a fiatal pár egészen kiforgatja a két hidegvérű, unatkozó amerikai. Harry, a vőlegény, beleszeret Aranyvirágba, Ellen, a menyasszony pedig Peppóba. A praktikus amerikanusok, mikor látják, hogy epekedéstük hiábavaló, ráveszik a pajkos Aranyvirágot, hogy tréfaképpen cseréljen missz Ellennel egy napra szerepet: Aranyvirág öltözzék át milliomos kisasszonynak, Ellen pedig majd felölti az utczai énekesnő köntösét. Ez meg is történik s az operettnek a gerinczét

az áruhában elkövetett mókázások képezik. A vége a dolognak természetesen az, hogy az össze nem illő új párok kiábrándulnak egymásból és miszter Harry tovább folytatja missz Ellennel a hajókázást.

Ennek az operettnek szombaton volt a bemutatója a Fenice-színházban és vasárnap este megismételték a darabot. Ha megvonnjuk a két előadás mérlegét, konstatálnunk kell, hogy az igyekezet serpenyője súlyosabb volt, mint a sikeré. Szépséget, kedvességet, eleveniséget láttunk a színpadon, de tisztán, szabadon szárnyaló, zavartalan élvezetet nyújtó éneket, sajnos, nem hallottunk. *Rontay Boriska* (Aranyvirág) pezsgő, eleven játéka és tüzzel teli táncza igazán élvezetes volt és jól megérdemelt tapsot is kapott érte, de énekét kevésbé kielégítőnek találta a közönség. *Zalay Margit* (Ellen) szép színpadi megjelenése sem tudta feledtetni hangja fogyatékoságait. Nem elégitett ki *Ladiszlay* (Peppo) éneke sem. *Nyáray Antal* (Harry) pompás alakot kreált a rettenetesen unatkozó amerikai milliomosból. Rajta kívül még *Borbély Sándor* (Potyoviev herczeg) és *Várnay Jenő* (fogadós) kell megemlítenünk, akik jóízűen mókáztak.

Nagyobb gond volna fordítandó a színpadra is, mert nem tartjuk helyénvalónak, hogy a szerzőt, *Martos Ferenczet*, elkereszteljék *Marton Ferencznek*.

Ma este *Herczeg Ferencz* színműve *A Gyurkovics-leányok* kerül színpadra.

Műsor.

Kedd: *Szulamith*.

Szerda: *Baba*.

Csütörtök: *Tavasz*.

Péntek: *Bánk-bán*.

Szombat: *Kis császár*.

Vasárnap d. u.: *Az orosz-japán háború*.

» este: *Náni*.

KÖZGAZDASÁG.

— **A kerületi betegsegélyzőpénztár-egyesület** tegnap délelőtt akarta megtartani rendes közgyűlését, de oly kevés tag jelent meg hogy a közgyűlés nem volt megnyitható. Jövő vasárnap, május 21-én délelőtre hivatott egybe az új közgyűlés s ez, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, okvetetlenül meg fog tartatni.

— **Tengerhajózási társaságok differenciája.** A minap megírtuk, hogy a *White Star*, a *Dominion* és az *American-Line* az atlanti konferencián kijelentették, hogy az északatlanti, kanadai és kontinentális társulatokkal az első és második osztályt illetően visszaléptek. E határozatnak az éle a *Cunard Line* ellen irányult, mely legutóbb elállott az összes, nemrégiben kötött személyszállítási egyezményektől. A harcznak, úgy látszik, nem lesz komoly kimenetele. Erre enged következtetni egy londoni távirat, mely azt jelenti, hogy a kontinentális hajóstársaságok képviselői a jövő héten értekezletre gyűlnek össze, mely a hajóstársaságok között fölmerült differenciák elsímitásával fog foglalkozni.

— **Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés** tegnap *Fürst Bertalan* elnöke alatt szakelőadói értekezletet tartott, melyen egy Dalmáciába, a *Boochedi Cattaróba* és Észak-Albániába rendezendő tanulmány-ut kérdéssel foglalkozott s a *Havas Rezső* ut kérdéssel megindult beható vita után, dr. előadása alapján megindult beható vita után, melyben *Engel Hugó*, *Brust Lajos*, *Molnár István*, *Drucker Géza*, *Weisz Róbert*, *Sasvári Ármán*, *Biró Ármán* és *Zerkovits Emil* vettek részt, elhatározta, hogy a tanulmányut megtartását a magyar kivitel érdekeinek megóvása szempontjából sürgősen szükségesnek tartja.

Az utirányra nézve megállapították, hogy mindenekelőtt a dalmát kikötők, majd Montenegró, végül pedig Szuttari kereskedelmi viszonyait kell tanulmány tárgyává tenni s hogy e tanulmányok alapján kell megindítani a szélesebb körű olyan akciót, amely a magyar kereskedelem érdekeinek biztosítását és ténfoglalását czélozza.

— **Ausztria kivitele.** Mig nálunk a kereskedelmi miniszter és az érdekelt körök folytonosan csak hangos beszéddel igyekeznek magyar kivitel teremtését, addig Ausztriában gyakorlati intézkedésekkel csinálják azt. Az osztrák kereskedelmi miniszter legutóbb kijelentette, hogy a kivitel, kiküldött ügynökök által, az utolsó 7 év alatt 13 millió koronával emelkedett. Vizsgálva a kivitel előmozdítását czélzó intézkedéseket, az állapítható meg, hogy nagy fáradsággal sikerült a mezőgazdaság és ipar termékeit oly idegen országokban elhelyezni, ahol eddig az osztrák gyártmányokat alig ismerték. Különös nehézségekbe ütközött a kivitel Dél-Afrikába a háború befejeztével, miután az erős verseny következtében a kínálat meghaladta a keresletet, végül pedig az üzletek menetében stagnáció állott be. Daczára e körülményeknek, a délafrikai kivitelnél további fejlődésre van kilátás. Egy év óta kísérletek történek a mexikói és ausztráliai kivitel emelésére. Új keletű a fa, építőanyagok és tájékaruk kivitele Ausztráliába és papírnak Kelet-Ázsiába, különösen Japánba irányuló kivitele, ugyszintén textilárúk és üvegkupakok kivitele Japánba, Mexikóba. A legnagyobb osztrák kalapgyárosoknak számottevő kivitelük van a Levantéba, különösen Görögországba. Az utóbbi időben vászonfélekben is nagyobb kivitel volt Amerikába. Az osztrák textilipar gyártmányai az egész világon el vannak terjedve.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Bartha Miksa, Murányi Ödön, Molnár Mór, Hajnal Simon Budapest. — Baumann Emil Bécs. — Boharich B. dr. Trieszt. — Bergl A., Selbert F., Stern Ignác Bécs. — Weisz Emil Zágráb. — Sonntag S. dr. Budapest. — Schiske H. Bleiburg. — Dévai D.-né, Mandl Béla és neje, Stegmüller Károly Budapest. — Paitemann R., Grünwald I. Bécs. — Sataj Antal Trieszt. — Mühlberg O. és neje Budapest.

Deák szálloda. Obstfelder G. Hamburg. — Tessnich Jenő Lodz. — Kardos Ferdinánd, Hollán S. Budapest. — Pohl C. Bécs. — Oku Simon Diósgyőr. — Rupnik E. Messina. — Spannast József Esztergom. — Schnell G. Grác. — Obertynski C. Lemberg.

De la Ville szálloda. Bartsch Frigyes Budapest. — Nagy Sándor Szegzárd. — Prochaska Ignác Budapest. — Jankó Oswald, Babics N., Tordony Emil Zágráb. — Buscovics N. Pozsega. — Vajdaffy Dezső, Wende Sándor, Hirschl Armin Budapest. — Stasny Pál, Bartusch József Bécs. — Gruits M. Csernovitz. — Markovics Róza Odessza. — Menardi Károly Laibach. — Oswald Endre Mödling. — Ondrasek A. Prága. — Wiener N. Budapest. — Sponer Fiume.

Hungaria szálloda. Klein Sándor, Spitzer M., Eisinger E. Budapest. — Szép Lajosné Vác. — Appelfeld Rudolf Bécs.

Quarnero szálloda. Ehrenwald Ádám Abázia. — Jovanovits B. Belgrád. — Zindl Félix Zágráb. — Spitzer Fülöp Budapest. — Giesler B. Ragusa. — Kohn Lajos Bécs. — Górics Lajos Pozsony. — Berthold A. és neje Póla. — Sorivenich A. Lussinpiccolo. — Lován B. Belgrád. — Kavalszky R. Szerajevó. — Bossterivich Iván, Modrovics Antal Czirkvenicza.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Használt és új bútorok

vétele és eladása az

Al buon prezzo

BUTORRAKTARBAN

Via San Vito 7. sz. földszint.

Ruha- és egyéb szekrények 13, 14 és 16 forintért adtnak el.

Egyszerű teljes szobaberendezés 88 frt
 Fényes vagy matt " márvánnyal 130 "
 Altdeutsh matt 150 "

Szedőinas,

tisztességes szülők gyermeke kezdő
 fizetéssel felvétetik az „Unio“ nyom-
 dában, Adria-palota.

Bazár „AlBuon Mercato“**R. NEMES**

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás —

NAGY VÁLASZTÉK.

Mindennemű csipők, gyermekjáték, diszmű-tár-
 gyak és utazási cikkekben.

székelyföldi ásványvizek páratlanja.**„Répáti“**

a legjelesebb égvényes gyógysa-
 vanyviz, mely kiválóan szerencsés
 vegyi összetétel, rendkívül dus, fő-
 leg kötött szensav tartalma és kellemes íze folytán
 ritkítja a páráját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézsé-
 geknél, vese és gyomorbeli
 bajokban, gyuladással hólyag és köszvényes bántal-
 mak és a belsőszervezet minden betegsége ellen.

A „Répáti ásványvizet“ minden czél-
 tudatos, elfogulatlan ivónak rendszeres használatra lelki-
 ismerettel ajánljuk.

A „Répáti-víz“ főraktára

Fiumében

Braun Bernát és Társa czégnél, Via Stefano 1.
 Telefon 518.

KICSINYBEN KAPHATÓ:

Angelini G. Fiumara, Consorzio Cooperativo di Consumo,
 Via Andrassy. — Gregori Carlo Piazza delle Erbe.

MAGYAROK OTTHONA!
Rosenthal Lipót -- Fiume**AZ ADAMICHTÉREN.**

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd
 és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJCZÁR**Kiadó**

minden kényelemmel berendezett,
 fürdővel, terraszszal és gázvilági-
 tással ellátott

szép új lakás

gyönyörű kilátással. Villa Giordani,
 Via Salute.

Cantrida fürdő és vendéglő.

Dasárnap május 14-én

megnyilt.

Szép, árnyas kert, kitünő konyha, friss
 sör és bor, mérsékelt árak. Omnibus-
 összeköttetés minden villanyoskocsihoz.

Fürdőjegyek a villanyosvasut ka-
 lauzainál is válthatók.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Legujabb divat.

Angol kelmék hölgyek számára óriási választék-
 ban, az ismert olcsó árakon

Fehér battist, áttört	méterje 13 krajczár,
Zefir, divatos mintákban	„ 16 „
Percail, elegáns színezéssel	„ 16 „
Zefir, legjobb minőség, szolid színek	„ 20 „
Szövetek, 115 cm. széles hölgyruháknak	„ 48 „
Pongées tiszta selyem, modern rajz- zal, I-a minőség	„ 88 „
Crepon, gyapjuból, nagy választék	„ 17 „

Minden az évadhoz szükséges cikk napról-napra friss választékban.

WEISS M.**Szabott árak. FIUME, CORSO II. TELEFON.**

Eladása divatos kézi munkáknak, hölgyek részére szövetek,
 butorszövetek, vásznak, fehérneműk, gyapotkelmék, selymek,
 keztük, szörmék, esernyők stb.

Könyvnyomdai
műintézetTipografia
artistica**„UNIO“**

„Adria“ palota, **FIUME** palazzo „Adria“.
 TELEFON 224.

← SZÁLLIT →

minden a nyomdászathoz vágó munkát
 gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

← ESEGUISCHE →

prontamente con conoscenza del ramo ed
 al più buon mercato ogni lavoro tipo-
 litografico.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű
 hírneves valódi szépségi

**lenvászon és
damasztáru**

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár
 bejegyzett védjegye

Késmárki-
gyármány
csak azmely ezen
védjeggyel van
ellátva.**HAZAI IPAR!**

Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdában Fiume, (Adria-palota, Riva Szápáry)